
GRUNDNOTAT

Udenrigsministeriet

Nordgruppen

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.: 46.C.10.a.
c.c. Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Fra: Udenrigsministeriet Dato: 9. januar 2009
Emne: Forslag fra Kommissionen til Rådet om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Det Europæiske Fællesskabs vegne til ændringer af den internationale konvention angående regulering af hvalfangst og dens vedtægter.

Forslag fra Kommissionen til Rådet om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Det Europæiske Fællesskabs vegne til ændringer af den internationale konvention angående regulering af hvalfangst og dens vedtægter.

KOM(2008) 711 endelig

1. Resumé.

Rådet har den 18. november 2008 fremsendt et forslag fra Kommissionen om fastlæggelse af den holdning, der skal indtages på Det Europæiske Fællesskabs vegne til ændringer af den internationale konvention angående regulering af hvalfangst og dens vedtægter til Rådet. Sagen ventes at komme til behandling i Coreper eller i en rådsarbejdsgruppe. Forslaget vurderes umiddelbart ikke, hvis det vedtages, at have konsekvenser for hverken statsfinanserne eller samfundsøkonomien. Heller ikke miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark vil ændre sig, idet hvaler i forvejen er totalfredet i EU's farvande. Regeringen finder ikke, at Kommissionens forslag er det rette redskab til at nå målet om bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer. Ej heller vil det bidrage til at sikre IWC's overlevelse som funktionsdygtig organisation. Endelig vil forslaget, hvis det vedtages, stærkt formindske muligheden for at imødekomme grønlandske ønsker om hvalkvoter.

2. Baggrund

Kommissionen har den 6. november 2008 fremsendt et forslag til Rådet om fastlæggelse af den holdning, der af medlemslandene skal indtages på Det Europæiske Fællesskabs vegne til ændringer af den internationale konvention angående regulering af hvalfangst og dens vedtægter til Rådet.

Kommissionen finder, at den overordnede målsætning for EU bør være at støtte udviklingen af en omfattende international ramme, som omfatter samtlige hvalfangstaktiviteter og generelt modsætte sig initiativer for at hæve moratoriet for kommerciel hvalfangst.

3. Hjemmelsgrundlag

Kommissionen begrundet sit initiativ med en henvisning til dels den fælles miljøpolitik dels med en henvisning til Habitatdirektivet, som beskytter alle hvalarter fra forstyrrelse, fangst eller planlagt aflivning i farvande, der henhører under Fællesskabets farvandsområde. Direktivet tillader ikke nogen genoptagelse af kommerciel hvalfangst på arter, der helt eller delvist optræder i Fællesskabets farvandsområder.

Kommissionen begrundet endvidere sit initiativ med en henvisning til Washington-konventionen (CITES) om forbud mod handel med truede planter og dyr.

Kommissionen oplyser, at selv om forslaget ikke fremsættes under henvisning til artikel 37, har Fællesskabet eksklusiv kompetence på fiskeriområdet. Det anføres på basis af Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeriressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik, at denne omfatter bevarelse, forvaltning og udnyttelse af levende akvatiske ressourcer. For så vidt angår miljøpolitikken finder Kommissionen i medfør af artikel 174 i Traktaten en forpligtelse for Fællesskabet til at sikre bl.a. hvaler globalt.

Kommissionen henstiller, at Rådet træffer beslutning i sagen på basis af kvalificeret flertal efter artikel 175, stk.1. i Traktaten.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Kommissionen finder, at EU's miljøpolitik ikke vil kunne være effektiv i Fællesskabets farvandsområder, hvis den ikke følges op på globalt plan. Kommissionen peger på, at Den internationale Hvalfangstkommission (IWC) er den ansvarlige internationale organisation. IWC's formål, angives det, er at bevare og forvalte hvalbestande med henblik på at sikre en forsvarlig udvikling af hvalfangstindustrien.

Kommissionen fremsatte i 2007 et forslag, hvorefter den selv skulle overtage kompetencen på det område, som IWC beskæftiger sig med. Dette forslag vandt ikke tilslutning blandt medlemsstaterne. Forud for det 60. årsmøde i IWC i 2008 fremsatte Kommissionen i december 2007 herefter et modificeret forslag om fælles holdning for de EU-lande, som var medlemmer af IWC. Dette forslag – der vandt tilslutning blandt EU's øvrige medlemsstater (ikke Danmark) – fastlagde rammer for medlemsstaternes ageren, herunder at opretholdelsen af moratoriet for kommerciel hvalfangst skulle støttes, og at oprindelige folks hvalfangst kunne støttes under en række nærmere angivne betingelser. Det nuværende forslag ligner i vid udstrækning den tilsvarende Rådsbeslutning fra juni 2008, og adskiller sig kun ved at være tidsbegrænset samt vende sig mod hemmelige afstemninger i IWC.

Kommissionen peger på, at IWC kun tillader stater som medlemmer, og Kommissionen har således observatørstatus. Rådet fulgte i 1992 ikke et forslag fra Kommissionens side om, at Fællesskabet skulle søge medlemskab af IWC. Idet Kommissionen minder om loyalitetsforpligtelsen i Traktatens artikel 10, anfører den, at Fællesskabets holdninger til spørgsmål, der henhører under dets kompetence, skal fremføres af medlemsstaterne, der handler i fællesskab i Fællesskabets interesse. Kommissionen henstiller, at de 6 resterende EU-medlemslande, der ikke er medlemmer af IWC, melder sig ind i organisationen.

Det oplyses, at kommerciel hvalfangst blev midlertidigt suspenderet i 1986, da der på daværende tidspunkt var usikkerhed om de forskellige hvalbestandes biologiske status. Hoveddrøftelsen i IWC har siden fokuseret på, om de enkelte hvalbestandes biologiske situation er forbedret i et sådant omfang, at man på en kontrolleret måde kunne ophæve suspensionen mod fangst af disse hvalarter. Det anføres, at disse drøftelser har ført til ekstremt polariserede konfrontationer mellem de stridende grupper i IWC, som med ca. halvdelen i hver af grupperne er henholdsvis for eller imod hvalfangst. Kommissionen angiver samtidig, at det er en kendsgerning, at ledende medlemmer af IWC har modsat sig moratoriet og udfører, hvad der betegnes som videnskabelig hvalfangst.

Kommissionen tilkendegiver, at forbudet mod hvalfangst falder i tråd med Fællesskabets politik, jfr. de tidligere nævnte retsakter. Kommissionen mener derudover, at det er vigtigt, at forbudet fortsat opretholdes. Kommissionen er derfor besluttet på at bruge sin observatørstatus i IWC fuldt ud for at sikre Fællesskabskoordinering, som på verdensplan giver hvaler et højt beskyttelsesniveau.

Kommissionen foreslår konkret:

At det gøres til Fællesskabets vigtigste mål i forhold til IWC at sikre effektive internationale lovregler for beskyttelse af hvaler og garantere en mærkbar forbedring af hvalers bevaringsstatus på lang sigt og at bringe samtlige hvalfangstoperationer ind under IWC's kontrol.

At medlemsstaterne handler i fællesskab i Fællesskabets interesse i henhold til nedenstående holdning til forslag til beslutninger i IWC. Medlemsstaterne skal:

- Støtte opretholdelsen af moratoriet for kommerciel hvalfangst jf. vedtægterne.
- Modsætte sig eventuelle forslag om nye typer hvalfangst, der ikke i øjeblikket er omfattet af konventionen, og som kunne underminere opretholdelsen af moratoriet for kommerciel hvalfangst, med mindre sådanne forslag vil garantere en betydelig forbedring af hvalers bevaringsstatus på længere sigt og bringe alle IEC-medlemmers hvaloperationer ind under IWC's kontrol.
- Støtte forslag om at oprette hvalreservater i henhold til IWC's bestemmelser.
- Støtte forslag om forvaltning af oprindelige befolkningers traditionelle hvalfangst på betingelse af, at bevaringen af de relevante bestande ikke berøres og under hensyntagen til forsigtighedsprincippet og rådgivning fra den videnskabelige komité og på betingelse

- af, at hvalfangstoperationer reguleres hensigtsmæssigt, og fangsterne holdes indenfor rammerne af veldokumenterede og anerkendte behov.
- Støtte forslag med det formål at sætte en stopper for 'hvalfangst med videnskabeligt formål', der ligger udenfor IWC's kontrol.
  - Modsatte sig forslag om at ændre IWC's procedureregler for at udvide mulighederne for hemmelig afstemning.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal alene informeres om forslaget efter vedtagelse i Rådet jf. Traktatens art. 300, stk. 2, 2. underafsnit.

7. Gældende dansk ret og konsekvenserne herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes umiddelbart ikke at have konsekvenser for hverken statsfinansier eller samfundsøkonomi. Heller ikke miljøet eller beskyttelsesniveauet i Danmark vil ændre sig, idet hvaler i forvejen er totalfredede i EU's farvande.

Eftersom forslaget lægger op til, at IWC på sigt skal regulere al hvalfangst foretaget af IWC's medlemslande, vil det uden tvivl også kunne få betydelige og negative konsekvenser for Grønland f.s.v.a. storhvalfangsten og f.s.v.a. Grønland og Færøerne i relation til den traditionelle småhvalfangst i grønlandske og færøske farvande.

9. Høring

Sagen er sendt i høring hos interesseorganisationer med frist den 14. januar 2009

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er sig de særlige danske hensyn i forhold til Rigsfællesskabet bevidst. Regeringen deler EU-kommissionens synspunkt om, at verdens hvalbestande skal sikres den bedst mulige beskyttelse mod uforsvarlig udnyttelse, idet man samtidig fra dansk side støtter princippet om en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer på det bedst mulige videnskabelige grundlag inden for rammerne af relevante internationale bestemmelser.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Baseret på erfaringerne fra det stort set identiske forslag fremsat forud for det 60. årsmøde i IWC, er det formodningen, at forslaget vil blive mødt positivt af en række medlemslande, samt at de danske synspunkter vil blive mødt med afvisning.

Der vil skulle træffes afgørelse ved kvalificeret flertal. Det forventes ikke, at der vil kunne etableres et blokerende mindretal.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketinget er orienteret om Kommissionens oprindelige initiativ gældende for IWC's årsmøde i 2008, som stort set svarer til det foreliggende, ved grundnotat, som er oversendt den 31. januar 2008 samt efterfølgende ved forhandlingsoplæg 20. april 2008.

Udenrigsministeriet